

Til Stortingets Energi- og miljøkomite

Utdypende merknader – Stortingets åpne høring om Meld. 26 (2022-2023) Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn.

Tekna – Teknisk-Naturvitenskapelig forening vil igjen takke at vi fikk delta på ovennevnte høring. I spørsmålsrunden ble det ikke stilt spørsmål til Tekna. Men det ble stilt flere gode og viktige spørsmål til KS som direkte angår de fagområdene og medlemmene som Tekna representerer. På denne bakgrunn tillater vi oss å gi noen ytterligere skriftlige innspill til komiteen.

Behov for kompetanseløft i kommunene – kanskje også sterkere krav

Kommunene har en nøkkelrolle i arbeidet med klimatilpasning. Fortsatt er det dessverre alt for mange kommuner som ligger bakpå i dette arbeidet. Viktige årsaker er manglende ressurser og kompetanse, herunder i fagområder som Tekna organiserer: Arealplanlegging, hydrologi, vann- og avløp og natur- og ressursforvaltning er noen eksempler.

Tekna er derfor glad for at KS under høringen tar så tydelig til orde for å styrke kommunenes arbeid med klimatilpasning: Å gå fra sendretighet til å gi dette en «boost». Vi er helt enige i at det trengs et systematisk kompetanseløft i kommunal sektor. Kommunene er lokaldemokratisk styrt, og det er like viktig at de folkevalgte lokalt prioriterer dette og forankrer det i kommunale budsjetter og strategiplaner. Det er behov for mer enn tradisjonell teknisk drift i kommunene for å lykkes med klimatilpasningene. Det er behov for å utvikle og ta i bruk nye teknologiske muligheter for å lykkes med arbeidet. Arbeidstakerorganisasjonene må involveres slik at de ansattes fagkompetanse og innsikt i lokale forhold inngår i grunnlaget for de beslutningene som skal tas både politisk og administrativt i kommunen rundt dette. Det er i tråd med de beste verdiene i den norske modellen.

En hovedutfordring er å sette kommunene bedre i stand til å rekruttere og beholde flere høyt utdannede teknologer og naturvitere. Slik Tekna har påpekt i flere sammenhenger, blant annet i høringen til generalistkommuneutvalget, er det en overordnet utfordring å bygge og opprettholde fagmiljøer med høy kompetanse i mange kommuner. Målsettingen om et klimarobust samfunn krever helhetlige løsninger som i mange tilfeller går utover den enkelte kommunens grenser. Det er derfor viktig å stimulere til bygging av fagmiljøer, både internt i kommuner og i samarbeid mellom kommuner.

Et viktig eksempel er å se vann- og avløp og overvannshåndtering i sammenheng. Tekna vil understreke at det er et akutt behov for å ruste opp vann- og avløpsanleggene og vi mener også staten bør ta et mer aktivt ansvar, for eksempel gjennom en rentekompensasjonsordning. Samtidig kan en styrket innsats for kartlegging, overvåking og håndtering av overvann i kommunene redusere den samlede belastningen på vann og avløpssystemene. For å styrke kommunenes arbeid med klimatilpasning, er uansett et godt

tiltak å styrke støtten til lokale utviklingsprosjekter over statsbudsjettet. Vi viser her til vårt første høringsnotat om klimatilpasning, og innspill til statsbudsjettet for 2024. Vi er glade for at også KS ser behov for dette. I forlengelsen av dette, vil Tekna peke på behovet for å tenke langsiktig med tanke på hvilke tiltak som iverksettes fremover i arbeidet med klima og klimatilpasning. Teknologi gir mulighet til å innhente data og kunnskap slik at vi kan forebygge, planlegge og finne sirkulære løsninger på en helt annen måte og i langt større grad enn i dag.

Avslutningsvis vil vi løfte frem et viktig budskap fra Teknas høringsinnspill: Det er behovet for å se arbeidet for utslippskutt, klimatilpasning og natur i sammenheng. Det gjelder ikke minst i kommunene. For å få fart på dette arbeidet, mener Tekna at det også bør vurderes å stille noen tydeligere krav til kommunene. I vårt høringsnotat oppfordrer vi komiteen om å se til Danmark, der kommunene har hatt krav om klimatilpasningsplaner siden 2013.¹

¹ <https://www.klimatilpasning.dk/sektorer/plan/klimatilpasning-i-kommunerne/>